

Kiekvienas metų laikas savalp gražus, kupinas savo žavesio. Ir vis tik pavasaris turi savyje kažką daugiau, negu įprastinį tam laikui gamtos rūbą, daugiau negu sutartą mėnesių, savaličių, dienų skalčių... Kada

iš po žiemos sustingimo atbunda žemė, medžių šaknimis ima srūti gyvybės sultys, kada atgimsta ir, tarsl, iš naujo pradeda gyventi visa, kas gyva, — pavasaris ir žmogaus sielon išlieja savo gaivinančią bangą, žadindamas naujiems žyglams ir užmojams. Neveltui šis laikas sutampa su viso pasaulio darbininkų švente — Gegužės Pirmąja, kuri simbolizuoja žmonijos pavasarį, lauantį kapitalistinės vergovės ledus, kasdien stiprėjantį visų šalių darbininkų judėjimą ir solidarumą.

Kiekvienais metais, kai mūsų gimtojo krašto laukai pasipuošia pirmaisiais žiedais, kai sprogsa sodai, daugiatūkstantinės darbo žmonių kolonos su plakatais ir transparantais išsina į miestų gatves, aikštes, raudonos vėlavos tyliai šlama pavasariniam vėjui apie laisvo darbo jėgą ir grožį, skambios dainos pasakoja apie darbščių rankų ir karštų širdžių pasiektas pergalės.

Šių metų Gegužės Pirmoji — ypač reikšminga ir pakili mūsų respublikos darbo žmonėms. Tarybų Lietuva minį savo dvidešimtmetį — dvidešimt atkaklios kovos už šviesią komunistinę rytdieną, kūrybingo kasdieninio darbo, didelių užmojų ir šaunių pergalių metų! Šią darbo pergalę grandį kaip niekada ryškiai sustiprina naujas didelis Tarybų Lietuvos pasiekimas — neseniai pilnu galingumu pradėjo dirbti Kauno HES, pajungusi žilojo Nemuno vandenį sukti turbinas, nešti kraštui didelių elektros energijos išteklius. Ir tai, kad ši sena lietuvių tautos svajonė įgyvendinta dvidešimtais laisvos Tarybų res-

Vis gražesnis, vis turtingesnis sutinka kiekvieną Gegužį mūsų miestas. Štai Gegužės Pirmosios vėlavomis pasidabino dar vienas naujas pastatas miesto centre. Šventės išvakarėse statybininkai baigė pastatinti namo išorės apdailos darbus, dažomos grindys, ir pramkombinato darbuotojai greitai laiku gaus gerą dovaną — šviesias ir erdvas darbo patalpas, kur įsikurs bultinio aptarnavimo kombinatas.

Nuotraukoje: naujasis namas Baranausko aikštėje.

KOLEKTIVINIS DARBAS

1960 m.

gegužės

1 d.

Sekmadienis

Nr. 36 (1123)

KAINA 15 KAP.

Eina nuo 1948 m.

LIETUVOS KP ANYKŠČIŲ RAJONO KOMITETO
IR RAJONO DŽD TARYBOS ORGANAS

ŽMONIJOS PAVASARIO ŠVENTĖ

A. BALTRUNAS

publikos metais ir kad šios jėgalinės statyboje dirbo lyg viena šeima daugelio tarybinių tautų pasiuntiniai, o elektros įrengimus gamino eilė brolių respublikų, — suteikia šiai šauniai pergalei dar gilesnę prasmę.

Su didele meile visa Tarybų šalis iškilmingai minėjo atmintiną jubiliejų — devyniasdešimtąsias Vladimiro Lenino gimimo metines. Ir šiandien šventinėse kolonose su neblėstančia meile neša darbininkai ir kolūkiečiai, mokslininkai ir akademikai jaunimas, moksleiviai brangiojo Tarybų valstybės įkūrėjo ir Komunistų partijos vado portretus. Visiškai suprantama ši pagarba ir meilė didžiajam proletariato vadui, — tai jis, Leninas, žadino darbo žmones į kovą prieš patvaldystės tironiją slogios carinės reakcijos metais. Tai jis, Leninas, vadovavo Spalio pergalėms ir pirmiesiems jaunos tarybinės valstybės žingsnams. Tai jo, alstringo kovotojo ir nuostabios minties genijaus įkvėpti, Komunistų partijos vadovaujami, tarybiniai žmonės per keturis dešimtmečius atkakliai kovų ir darbo žygiuose gynė, ugdė ir stiprino pirmąją pasaulyje socialistinę valstybę. Pergalingu triumfu nemarios Lenino idėjos nugalėjo tamsą bei reakciją ir mūsų gimtajame krašte, visiems laikams nušluodamos kapitalistinę išnaudojimą, smurtą ir sauvą.

Laisvai plevėsuoja raudonos darbo ir kovos vėlavos šiandieną visoje plačiojoje tarybinėje Tėvynėje nuo Baltijos

krantų iki Ramiojo vandenyno, nuo ledynotos Šiaurės iki žydinčių Kaukazo atšlaičių ir Kazachstano plėšinių. Tvirtos darbo rankos su pagarba ir plieniniu ryžtu neša jas šventinių kolonų priešakyje visose liaudies demokratijos šalyse. Darbo žmonių solidarumo šventė uždega darbininkų širdis nepalaužiamu pasiryžimu kovoti už savo teises ir ten, kur dar tebevaldo kapitalas, kur tik atkaklaus pasipriešinimo kaina ir esant proletarinei vienybei darbo žmogus gali apginti savo materialias teises. Žemės rutulyje yra nemaža šalių, kuriose ir šiandien Gegužės Pirmoji minima slapta nuo policijos ir kapitalo tarnų, kur įnirtingos reakcijos rėžiniai kausto kiekvieną laisvą mintį, pažangų žingsnį. Reakcijos jėgos veda į bejėgišką sluttį Tarybų šalies ir visos socializmo stovyklos pasiekimai. Jos bevelija žvanginti ginklais ir kaip galėdamos saugoti nuo palaimingo atodūkio šaltojo karo ledus.

Nėra jėgos, kuri su laikytų galvų pavasario vėją, laisvai plevenantį šventines vėlavas, nėra jėgos, kuri galėtų atsilaukti prieš viso pasaulio dorų žmonių vieningą siekimą — išsaugoti taiką. Tai dar kartą visai neseniai paliudijo nuoširdus prancūzų tautos svetingumas ir šiluma, parodyta Tarybų Sąjungos Ministrų Tarybos Pirmininkui N. Chruščiovui, aplankiusiam Prancūziją su taikos misija. Tai liudija

tūkstančiai ryžtingų balsų visuose pasaulio kontinentuose, reikalaujantys uždrausti masinio naikinimo ginklų bandymus, rasinių persekiojimą, kovojantys už visuotinį nusiginklavimą ir tulkų sambūvį.

Taika mums, tarybinams žmonėms, reikalinga ne todėl, kad jautumėmės silpni ar nesaugūs, — apie Tarybų šalies jėgą akivaizdžiai kalba tokie legendariniai mūsų technikos ir mokslo pasiekimai, kaip tarybinė galrelė, tarplanetinės raketos nunešta ant Mėnulio paviršiaus, — taika mums reikalinga todėl, kad mes norime ne ginklų, o darbais įrodyti savo santvarkos pranašumą, ji būtina

kasdieniniam kurlamajam tarybinių žmonių darbui.

Ir šiandien, švenčiant viso pasaulio darbo žmonių solidarumo šventę — Gegužės Pirmąją, mūsų mintys nejučiomis grįžta prie paliktojo darbo. Tekintojas, laivų statytojas ar audėjas su būdinga jiems rimtimi prisimena savo cechą, savo stakles: kolūkiečiai ūkišku žvilgsniu apžvelgia žalius žiemkenčių laukus ir galvoja apie ryt-

dienos darbus; darbinga nuotaika, sleikimas kiek galint daugiau duoti savajai liaudžiai jaučiasi ir mokslininko kabinete, ir menininko dirbtuvėje, ir teatro, muzikų kolektyvuose.

Visų mūsų laukia rytoj didelis darbas, ir stovime prie jo kupini naujų jėgų, naujų užmojų, kuriems įkvepia mus nuostabioji žmonijos pavasario šventė — Gegužės Pirmoji!

MŪSŲ DARBAS — TAU, TĖVYNE!

Planai viršyti

Dar prieš Gegužės Pirmąją mus pasiekė džiugi žinia: už pirmojo ketvirčio planų įvykdymą mūsų kolektyvas iškovojo pirmąją vietą Šiaulių apygardos siaurųjų geležinkelio poskyryje. Būdėtojas Vyt. Simonaitis, prekių kasininkas J. Balčiūnas, Vyt. Bieliauskas ir kiti gavo pinigines premijas.

Gera padirbėta ir balandžio mėnesį. Vagonų pakrovimo ir iškrovimo mėnesio planas įvykdytas penkiomis dienomis anksčiau, o gautų sluntų iškrovos planą viršijom 20 procentų. Tai geriausių mūsų darbininkų Povilo Gindrenos, Balio Sriubo, Juozo Adamonio ir kitų nuopelnas.

Savo šventę — Gegužės Pirmąją — sutinkam viršiję darbo planus ir pasiryžę dar geriau padirbėti, kad naujais laimėjimais sutiktume Tarybų Lietuvos dvidešimtmetį.

J. BIELIAUSKAS

Anykščių geležinkelio stoties viršininkas

Įsipareigojimus vykdome

Suvedėm dar vieno mėnesio rezultatus mūsų gamyboje. Kas gi išėjo nugalėtoju vykdant prisilmtus socialistinius įsipareigojimus Gegužės Pirmąją? Pirmoji vieta tenka kaulių augintojai Onuteli Levandavičiūtei. Nuo metų pradžios ji jau nupenėjo 49 bekonus.

Gegužės Pirmąją mūsų kolūkio gyvulių augintojai sutinka 100 ha naudmenų pagaminę po 20 cent mėsos.

Ant. RUKSA

„Pergalės“ kolūkio sąskaitininkas

Už pieno produktų gausumą

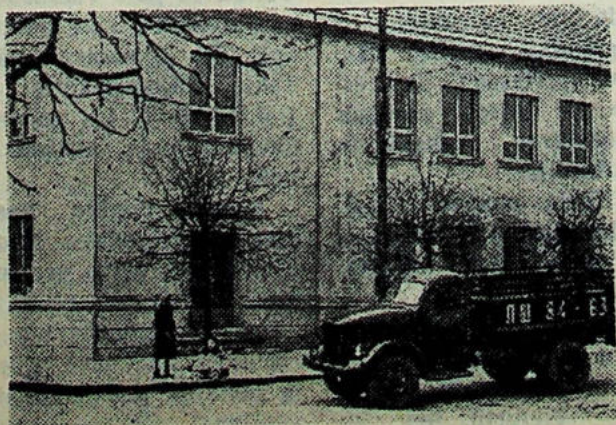
Gražiomis darbo dovanomis sutinka darbininkų šventę Anykščių pieninės kolektyvas. Per keturis mėnesius įmonė pagamino daugiau kaip 12 tonų sviesto viršijom planą. Gera dirba Bikūnų, Burbiškio ir Vajėšių separavimo punktai, kurie pieno supirkimo planus viršijio dvigubai.

Darbo našumą plienėje pakėlė neseniai pa-

statytas naujas galingas pasterizatorius. Jį sumontuojant, daugiausiai pasidarbavo mechanikas P. Triponas. Įmonė sutalpė 436 kilovatvalandžių elektros energijos ir apie 5 tonas kuro.

Pieninės darbuotojai kovoja už pieno produktų gausumą darbo žmonėms.

M. URBONAS,
pieninės šoferis

C. Bytauto nuotr.

Reikšmingą šventę sutikus

Praėjo daugiau kaip septyniasdešimt metų, kai įvairių šalių tautos pradėjo švęsti Gegužės Pirmąją — tarptautinio darbo žmonių solidarumo, visų šalių darbininkų brolybės dieną.

Šių metų Gegužės Pirmąją, tai pažangos, socializmo jėgų pergalės prieš reakcijos ir imperializmo jėgas šventė. Galvinančios socializmo idėjos, užvaldydamos šimtų ir milijonų žemės rutulio žmonių protus, tampa nemugalima jėga.

Seniai praėjo tie laikai, kai Tarybų Sąjunga buvo vienintelė sala kapitalizmo jūroje. Dabar kartu su Tarybų Sąjunga užtikrintai žengia taikos ir pažangos keliu daugelis Europos ir Azijos šalių tautų.

Tarybų Sąjunga ir liaudies demokratijos šalys turi vieningą tikslą — sukurti komunistinę visuomenę.

Didžioje tarybinų tautų šeimoje laimingą gyvenimą kuria ir Tarybų Lietuvos darbo žmonės. Tarybų valdžios metais Lietuva sujungė visas savo žemes ir pasidarė nepriklausoma nuo užsienio kapitalo. Ji nuostabiomis darbo ir šviesaus gyvenimo pergalėmis gamyklose, kolūkiuose, mokslo įstaigose, mieste ir kaime sutinka Gegužės Pirmąją. Jau beveik dvidešimt metų, kai Lietuvos darbo žmonės laisvai ir nevaržomai švenčia šią darbininkų brolybės dieną. Šiais metais ji sutampa su žymia suaktyvinti lietuvių tautos gyvenime — dvidešimtojo amžiaus Tarybų valdžios atkūrimo metinėmis Lietuvoje.

Kartu su visa tarybine liaudimi, vykdydami antrąjį septynmečio metų užduotį, kovodami už jų įvykdymą pirma laiko, šią reikšmingą šventę didžiuliais laimėjimais pasitiko ir mūsų rajono darbo žmonės.

Gerų rezultatų pieno

P. MARCIUKAS
Rajono vykdomojo komiteto pirmininkas

* * *

gamyboje per šiu metų pirmąjį ketvirtį pasiekė „Anykščių šilėlio“ kolūkis, pagaminęs 100 ha žemės ūkio naudmenų po 72,1 cent pieno, ir „Draugystės“ kolūkis, pagaminęs po 58,8 cent.

Mėsos gamyboje pirmąją „Pergalės“ kolūkis, pagaminęs po 20 centnerių mėsos 100 ha žemės ūkio naudmenų. Visa tai pasiekta dėka sąžiningo ir kruopštaus gyvulininkystės darbuotojų darbo.

Mėsos gamybos didinime nemažą indėlį yra įdėjusios kolūkių šerikės ir veršelių augintojos. „Pergalės“ kolūkio veršinė C. Strolaitės 1959 metais prižiūrėti daugiau kaip 50 veršelių kasdien priaugdavo po 700—800 gramų, o „Gegužės Pirmosios“ kolūkio veršelių augintojos A. Kazlauskienės kiekvienas veršelis per parą priaugdavo po 800—900 gramų.

Sauniais darbo laimėjimais antrąjį septynmečio Gegužį pasitinka ir rajono pramonės įmonių ir organizacijų kolektyvai. Su kiekviena diena vis platesnį užmojį įgauna socialistinis lenktyniavimas, kovojama už aukštos kokybės produkcijos išleidimą, žaliavų taupymą. Džiugu, kad darbininkai kiekviename darbe rodo pulką patriotinę iniciatyvą, iš visos širdies stengiasi paspartinti darbų procesus.

Anykščių plytų ir drėnažo vamzdžių gamykloje racionalizatorių pasiūlymų dėka sutaupyta daugiau kaip 100.000 rublių bei žymiai pagerinta produkcijos kokybė.

Statybos - montavimo

valdyba, įdiegusi racionalizatorinius pasiūlymus, sutaupė daugiau kaip 27.000 rublių.

Šiais metais žymiai

pagerino savo darbą gyventojų buitinio aptarnavimo dirbtuvės. Gyventojų patogumui naujos buitinio aptarnavimo dirbtuvės atidarytos Rubikiuose, Viešintose, Surdegėje. Po savaitės į darbo rikiuotę stos Anykščių buitinio aptarnavimo kombinatas.

Po dviejų savaitių bus pradėtas darbas naujame veltinių fabrike, kuris broliškųjų respublikų paramos dėka yra aprūpintas naujausiais įrengimais.

Sėkmingai darbuojasi ir rajono statybininkai, kurie šiais metais atiduos naudojimui 2 gyvenamuosius namus, vykdydys sporto salės, kepyklos, naftos bazės, bulvių saugyklos ir kitų objektų statybas. Gera dirba mūrininkas Karpovas, įvykdęs dienas išdirbio normas 143 proc., tinkuotojas J. Gudonis — 118 proc., mūrininkė K. Morozovaitė — 130 proc., dailė J. Vaišvila — 130 proc. ir eilė kitų statybininkų.

Tarybų valdžios metais mūsų rajone įvyko tikrai milžiniški pasikeitimai kultūros, liaudies švietimo, sveikatos apsaugos ir kitose srityse. Jei buržuazijos valdymo metais Anykščių mieste veikė viena progimnazija, kalmo vietovėse — daugiau kaip 30 pradinė mokyklų, tai šiuo metu veikia 9 vidurinės, 17 septynmečių, 53 pradinės, 3 darbo jaunimo vidurinės mokyklos ir 12 kalmo jaunimo mokyklų klasių, kuriose mokosi 6.867 mokiniai ir dirba 462 mokytojai. Be to, veikia 3 vaikų

darželiai, pionierių rūmai, žemės ūkio technikumai, o nuo rudens pradės veikti Troškūnuose mechanizacijos mokykla ir Anykščiuose muzikos mokykla. Teigiamai visuomenė atsiliepia apie jaunosios kartos auklėtojus, J. Biliūno vardo vidurinės mokyklos mokytoją P. Sulgą, I-mos septynmetės mokyklos direktorę N. Varaškaitę, Svėdasų vidurinės mokyklos direktorę O. Mažeikienę, Kirmėlių pradinės mokyklos mokytoją V. Jankauskienę ir visą eilę kitų, kurie, nesigailėdami jėgų, auklėja jaunąją kartą.

Jei buržuazijos valdymo metais rajono teritorijoje tedirbo 4—5 gydytojai ir toks pat skaičius žemesnio medicinos personalo, nebuvė nė vienos ligoninės, tai šiuo metu yra 4 ligoninės su 195 lovomis, 12 felčerių-akušerių punktų ir 30 vietų vaikų lopšelis, kur dirba 45 gydytojai, 155 medicinos seserys ir felčeriai.

Metai iš metų auga išmokamos pinigų sumos pensininkams, socialiniam aprūpinimui šiais metais išskirta net 3.500 tūkstančių rublių.

Kyla rajono darbo žmonių gerbūvis. Rajono gyventojai geriau maitinasi, geriau rengiasi, kultūringiau praleidžia laisvalaikį. Darbo žmonių santaupų didėjimą rodo ir tai, kad 1959 m. taupomųjų kasų indėliai pasiekė 7,2 milijono rublių.

Nauji, dideli uždaviniai laukia mūsų septynmetėje. Jie verčia mus susimąstyti, peržiūrėti savo galimybes ir rezervus naujiems uždavimams, naujiems žygiams.

SUŽIBO LEMPUTĖS

Po pamokų mokytojas Ant. Čepas tik trumpam užbėgo į namus. Paskubom papletavęs, stvėrė krepšį su įrankiais ir išskubėjo pro duris.

— Jei kas mokytojo klausytų, kur ieškoti? — praverusi virtuvės duris, paklausė šeimininkė.

— Pas Povilą Mincę. Ten šlandien elektrą įvedam, — atsakė.

Kai užėjome pas P. Mincę, Antanas Čepas baigė kambaryje elektros instaliacijos darbus. Mincienė patenkinta (žiūr, nuotrauką) — daugiau žibalinės neberekės. Tą vakarą Iljičiaus lemputės sutvėrė ir Mykolo Mincės bute.

„Kai praėjusių metų rudenį Levaniškio septynmetė mokykla įsigijo pajėgią dizelinę elektros stotelę, fizikos-matematikos dėstytojas Ant. Čepas pasiūlė padėti elektrifikuoti „Levaniškio“ kolūkio artimesnes gyvenvietes ir gyvulininkystės fermas. Kolūkio pirmininkas Ant. Marcinkevičius sveikino mokytojo pasiūlymą. Kolūkis, mokytojui vadovaujant, pastatė elektrinei pastatą, išskyrė lėšų laidams pirkti. Sunkiausias uždavinys — vadovauti elektrifikacijai — teko Čepui. Sudaryta kolūkiečių brigada kartu su mokytoju nutiesė laidus į stambią raguotųjų fermą,

elektrifikavo mokyklą, apie 20 kolūkiečių ir mokytojų butų. Patenkinti šiandien ir Elena Sadauskienė, Edv. Diršė ir kiti žemdirbiai. Jų butuose šviečia elektros lemputės.

K. Bartkevičiaus tekstas ir nuotr.

VĖLIAVOMS ŠLAMANT

(Buvusio pagrindinio Broniaus Einoriaus prisiminimai)

Kai pamatau šlamantą vėliavą, krūtinėje širdis smarkiai suplaka. Kiek dirbta ir kovota, kad šitos vėliavos laisvai plaktųsi vėjyje, iškeltos tvirtų darbininko rankų.

Ejo 1935 metais. Dirbau grietinės nugriebimo punkte. Nuo tada ir išitraukiau į pagrindinį darbą. Buvau „Tiesos“ laikraščio ir kitos partinės literatūros, atsišaukimų platintojas.

Kartą punkte pasirodė nedidutė mergina. Ji buvo visa dulkėta, išvargusi.

— Ar neturit paroduot juodu kralliku? — išgirdau slaptažodį.

— Neturiu, bet žinau, kur gauti, — atsa-

kiau.

Užėjom į mano butą. Mergina ėmė traukti iš po drabužių „Tiesą“. Taip ir susipažinom abu. Tai buvo Marytė Kutraitė. Ji atėdavo „supirkinėdama krallikus“ iš Biržų dvidešimt penkis kilometrų pėsčia ir tą pačią dieną grįždavo atgal. Vėliau aš pats važiuodavau dviračiu visą naktį, apie 50 kilometrų pas Teklę Makarickaitę ir Rokiškį ir iš jos gabendavau spaudą, atsišaukimus.

Į pieno punktą kasdien suvažiuodavo žmonių, ir man buvo geriausia sąlyga platinti „Tiesą“. Žmonės mane remdavo, padėdavo. Kartą punktą pamačiau atveplinant patį nuovados viršininką. O čia pas

mane atsišaukimų „Gegužės Pirmąją“ visas portfelis guli. Buvo tuo metu punkte ūkininkas Suvalzdis. Mano jaudinimais jis suprato. Paėmė, nieko nesakęs, portfelį ir išėjo pro duris, prasišaukdamas su nuovados viršininku.

„Išduos“ — šmėstelėjo mintis. Bet Suvalzdis sėdo vežimam ir išdardėjo iš klemo. Kitą dieną, atvežęs portfelį, pasakė:

— Norėčiau dažniau toki laikraštuką gauti. Ir ne vieną.

Pamenu, artėjo 1937 metų Gegužės Pirmąją. Aš jau buvau Komunistų partijos narys. Gavau partinį nurodymą: per naktį iškelti net keliose vietose Raudonas vėliavas. Tais laikais labai

sunku būdavo gauti raudonos medžiagos. Šitos spalvos policija tiesiog bijojo, raudono audeklo gabalas fašistiniams valdovams buvo tiesiog pabaisa.

Raudonas vėliavas dažnai gamindavom patys. Nueini giliai į mišką, nusineši puodą, dažų, baltos medžiagos. Nudažai, puodą užkasi į žemę. Bet tą kartą neturėjom raudonų dažų. Ką daryti? Sužinojau, kad Rokiškyje kažkas tai matė pas krautuvinišką raudono audeklo. Sėdau ant dviračio. Ir tikrai kelloinė buvo neveltui. Nepasakysiu, kad krautuvinišką būtų buvęs išminčius, bet tą kartą tikrai mano mintis išskaitė. Dedant į portfelį, jis tarė:

— Prapulsi su ja. Vien tik už tą spalvą kalėjime pūsi. Pagaus — neišsigsinsi. Eik į kam-

Pirmaujančioje brigadoje

Žymiai pagerėjo reikalai Zdanovo vardo kolūkiui pradėjus vadovauti drg. V. Blažiui. Tai matyti jau iš pirmųjų lauko darbų.

Sėjos darbuose pirmąją Antano Petronio vadovaujama brigada. Šiuo laiku pavasario sėja čia pačiame įkarštyje. Brigados laukuose dieną ir naktį darbuojasi traktoriai. Traktorininkai Sakėnas ir Baltakis naktimis ruošia sėjai dirvas, o dienomis jas apšėja. Kiekvieną naktį jie paruošia po 12—15 ha dirvų, o per dieną apšėja.

Nestovi be darbo ir arkliai. Jais vežamas mėšlas, ruošiamas daržams žemė, pristatomi į sėjos vietas grūdai.

— Sėją per savaitę užbaigsime, — pasakoja brigadininkas Antanas Petronis.

Pavasario sėja taip pat sparčiai vyksta ir kitoje kolūkio brigadoje. Kolūkyje jau pasėta 50 proc. vasarinių grūdinių kultūrų.

V. VITKONAS

60 METŲ VAISTINĖJE

Mes Skiemonių miestelyje. Kairėje, už tilto, stovi pilkas namukas. Užsukti į jį mus paskatino geri atsiliepimai apie vaistininką Steponą Zvirblį.

Susėdame už stalo. Aštuoniasdešimt metų senukas atverčia storą albumą.

Štai jis — gimnazistas praėjusio šimtmečio moksleivių uniforma.

— Ne poniško gyvenimo trokšdamas siekiau mokslo, — pasakoja Zvirblis. — Norėjau, kad kaime tamsos ir prietarų mažiau būtų.

Aštuoniolikmetis jaunuolis atsisako dviasdešimties metų sutanos. Jis netenka tėvų, pasiturinčių ūkininkų, paramos. Su pora rublių kišenėje Zvirblis atvyksta į Maskvą ir stoja į vaistinę mokiniu.

Prisiminęs tuos laikus, Zvirblis ištraukia glėbį reklamų ir skelbimų. Vienoje jų rašoma, kad Lietuviai savišalpos draugija stato Zemkalnio dramą „Blinda“. Atlikėjų sąrašas randame ir S. Zvirblio pavardę. Kitame skelbime dar du žinomi žmonės: A. Vienuolis ir A. Sutkus.

Jų paveiktas, Zvirblis ištraukia į visuomeninę veiklą. Kartu su kitais pažangiais inteligentais jis stato revoliucinio pobūdžio draminius veikalus, ruošia literatūrinius — muzikinius vakarus.

Carinei valdžiai nepatiko jaunuolio veiklumas. Jaunasis provizorius, 1910 metais baigęs Maskvos universitetą

farmaciją, išsiunčiamas į Mandžiūriją, vėliau į Činą.

Pirmojo pasaulinio karo metais Zvirblis dirba vaistininku Šiaurės-Vakarų fronte Lenkijoje.

— Klaidų žiaurumų regėjau, — prisimena vaistininkas. — Tada visiems amžiams prakelkiau karą.

Po Spalio revoliucijos grįžęs į Lietuvą, Zvirblis trisdešimt šešis metus išdirbo vaistininku Skiemonyse. Daug sunkumų teko jam patirti turizmo laikais.

— Bepigū dabar, — šypsosi vaistininkas. —

Skiemonių apylinkėje veikia ambulatorija. Kas dieną į respublikos miestus kursuoja autobusai.

Smetoniniais laikais valsčiuje nebuvo netgi medicinos sesers. Ligonį veždavo arkliu 20—30 kilometrų į Anykščius ar Uteną. Vaistininkui tekdavo atlikti ir gydytojo pareigas.

Zvirblis išima iš stalčiaus raudoną dėžutę. Joje saugomas medalis „Už šaunų darbą Didžiąją Tėvynės kare 1941—1945 metais“.

O štai dar vienas apdovanojimas — ženklelis „Sveikatos apsau-

gos žymūnui“. Jį gavo vaistininkas šešiasdešimt metų darbo vaistinėje proga.

Nejučiom paklausė seną farmacininką, ar ne laikas į poilsį. Jis tik nusišypso:

— Noriu dar Tarybų Lietuvos dvidešimtmėsio vaistinėje sulaukti. Juk tai bus gražiausia šventė mano gyvenime.

Ir kai žvelgi į raudonų išvagotą senuko veidą, jo daug mačiusias, bet giedras akis, prisimena rašytojo J. Baltušio žodžiai: „Och, ir gražų gi žmogų padovanoti mums tu, Lietuva šalele!“

Alf. Briedis

Rubikiai šiandien

Kam teko pravažiuoti pro Anykščių plytų ir drenažo vamzdžių gamyklą 1950 m. gegužės mėn. pirmomis dienomis, kai pirmą kartą pradėjo rūkti žiedinės krosnies kaminas, tas šiandien gamyklos nebepažįns.

Per 10 metų gamykla pagamino 80 milijonų plytų. Jei 1950 metais buvo pagaminta 2,6 milijono plytų, tai šiais metais bus pagaminta 13 milijonų. Palengvėjo darbas. 1950 m. molį kasė 12 žmonių rankiniu būdu ir vežė arkliais prie preso, o šiandien šį darbą atlieka galinigi ekskavatoriai ir motovežiai. Žymiai pasikeitė gamyklos energetinis ūkis. Vietoj trijų mažo galios lokomobilių pastatyti galingi dizeliniai varikliai, kurie duoda 500 kilovatų elektros energijos. Mechanizuoti ir automatizuoti plytų plaustymo, pufabrikacijų transportavimo į džiovyklas darbai. Pastatyta II-ji technologinė linija drenažo vamzdžiams gaminti, daug naujų džiovyklų, pufabrikacijų laikymui keturi sandėliai 3,5 milijono plytų talpos. Žiedinėje krosnyje per parą išdegama 45 tūkstančiai plytų.

Šalia gamyklos, ten, kur 1950 m. vė-

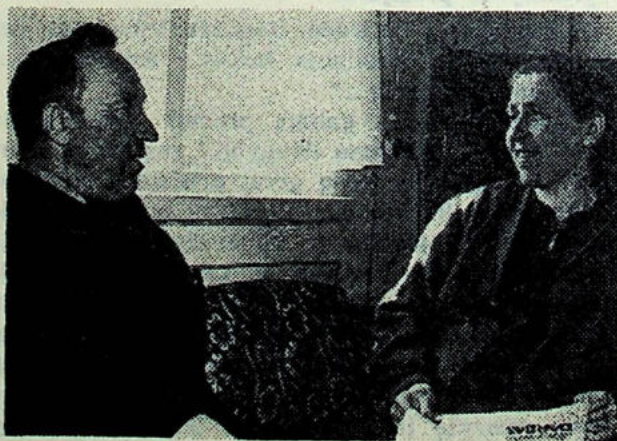
jas pustė smėlį, šiandien išaugo trys gatvės su 58 individualiais darbininkų ir tarnautojų namukais. Smarkiai išaugo ir valstybinio gyvenamojo ploto statyba. Pastatyti aštuoni gyvenamieji namai po 2 butus ir trys namai po 6 butus, baigiamas statyti dar vienas 6 butų gyvenamas namas.

Augant gamyklai, gyvėja kultūrinis gyvenimas. Šiuo laiku prie gamyklos veikia sporto, šokių būreliai, susikūrė styginių orkestras. Prie gražuolio Rubikio ežero kuriasi žmonės vandens sporto bazė. Gamykla įrengė plaukymo baseiną, padarė keletą valčių ir baldarių.

Kalbant apie praeitį, negalima nepaminėti ir ateities. Vykdamas septynmečio užduotis, mūsų įmonė bus dar labiau išplėsta. Numatyta pastatyti naują gamybos cechą, kuris bus pilnai mechanizuotas ir automatizuotas ir duos per metus apie 16 milijonų plytų. Naujas cechas bus paleistas 1963 metais.

P. RUKSA

Anykščių plytų ir drenažo vamzdžių gamyklos vyr. meistras

vėlavą ir, apskukęs dviračiu, greit nukūrė Papilio link. Manęs, matyti, taip ir nepastebėjo. Iki pat popiečio lakstė policininkai ir šaukliai, kol nuo telefono laidų nuėmė vėlavą. Policijos nuovados viršininkas nėrėsi iš kailio, ieškojo, bet taip ir nerado, kas vėlavas kabina.

Gyveno kaime toks buožė Januševičius. Naktį jo žilvityje irgi Raudoną vėlavą iškėlė.

Oi, kaip sluto senis. O biedniokai, eidami pro šalį, šypsojosi.

Šiandien mūsų tėviškėje laisvai šlama Raudonos vėlavos ir man jos primena nelengvą pogrindininko kelią. Bet dirbta neveltui. Šlamėkit, Raudonos vėlavos! Nuotraukoje: buvę pogrindininkai Br. Einorius ir M. Kutrailė šnekasi apie praeitį.

C. Bytauto nuotr.

Ji — kolūkio pasididžiavimas

Girgžtelė uždaromos durys, ir mažytis šviesos šešelis atitrūksta nuo tamsaus namo silueto. Tai „Gegužės Pirmosios“ kolūkio vėrininkė Albina Kazlauskienė skuba į fermą. Po pusvalandžio versidėje jau girdėti jos įprastiniai žodžiai:

— Miegokit, mano brangučiai. Kai išvirs, pakelsiu. Dar tik penkta valanda.

Ir taip vie-nuoliktus metus. Per 10 darbo metų Kazlauskienė išaugino daugiau kaip 600 verselių. Praėjusiais metais Albina augino 76 verselius. Rūpestingos priežiūros dėka per parą kiekvienas verselis priaugdavo vidutiniškai po 700—1000 gramų. Verseliai buvo išauginti iki 200 ir daugiau kilogramų svorio.

— Džiaugiuosi, kad mano trūšas gerai atlyginamas, — sako Kazlauskienė. — Už praėjusių metų darbą vien pinigais gavau 6000 rb. Statysiu naują namą. Ne

tik aš, bet ir visi mūsų kolūkiečiai gerai, turtinai gyvena. Gegužės šventės kolūkiečiai sutiko kovodami už antrųjų septynmečio metų išpaigojimą įvykdyti. Laukuose ir fermose verda darbas. Kolūkiečiai pasiryžę greit pasėti visas kultūras, išauginti daug pašarų visuomeniniams gyvuliams.

Šiomet Kazlauskienė pasiryžusi išauginti 100 verselių. Nėra abejonės, kad žodis bus įvykdytas.

K. Vidmanto tekstas ir nuotr.

ALFONSAS BRIEDIS

Laisvės kaina

Zelmenys iš po velėnos kalas, Medžiai rūbais rėdosi naujai. Vėl apkrautas laukia valšių stalas, — Tu — svetys, Gegužė, atėjai.

Mirga šukiai, vėlavos plasnioja, Zaidžia giedrios šypsenos veidais. Ir, gal būt, tik retas pagalvoja, Kiek kelių praėjome kadais.

Ne iš džiaugsmo motinos pagelto, Laukdamas sugrįžtančių sūnų Iš Dachau ir mūrų Buchenvaldo, Ir iš Kauno fortų kruvinų.

Ne perkūno ir ne vėtrų stovi Suklaipytom šakomis beržai. Invalidų su tuščiom rankovėm Dar visur sutiksi nemažai.

Ne vienam banditų peilio žymės Pasiliko skruostuos, ant kaktos. Neseniai dar kūdikis užgimęs Krūpčiojo iš baimės nuolatos.

Ne žvaigždutės — mūsųos broliai krito, Priglaudė šilainė juos gelsva. Ir ne veltui vėlavos dažytos Liaudies kraujo žėrinčia spalva.

Kas įvertint, apskaičiuot galėtų, Kiek kainavo Gegužės diena? — Auga, klesti tarp žiedų ir mėtų Gintarinė tėviškė mana.

Trečioji vieta

Balandžio mėn. 23—24 d. d. Kėdainiuose vyko tarprajoninės klasikinės imtynių individualinės-komandinės pirmenybės, kuriose dalyvavo pajėgiausi imtynininkai iš Pasvalio, Kupiškio, Kėdainių ir Anykščių. Dar nė vienoje tarprajoninėse varžybose nedalyvavo tiek sportininkų, kaip ši kartą Kėdainiuose. Dėl nugalėtojo vardo kiekvienoje svorio

kategorijoje kovojo po 5—7 imtynininkus. Ypač sėkmingai anykštėnai kovojo pirmą ratą. Iš aštuonių dalyvių tik vienas Slinakovas patyrė pralaimėjimą. Antroji diena anykštėnams, išskyrus Raupelį, buvo nesėkminga.

Komandiniai pirmą vietą iškovojo Kėdainių, antrą vietą Kupiškio ir trečią — Anykščių komandos. A. Kalmantas

IR VĖL LYGIOMIS

Praėjusį sekmadienį i Anykščius draugiškoms futbolo varžyboms buvo atvykę Kupiškio komanda, kuri susitiko su vietos statybos-montavimo valdybos futbolininkais. Tai jau antras šių komandų susiti-

kimas. Pirmasis įvyko Kupiškėje ir pasibaigė rezultatu 3:3.

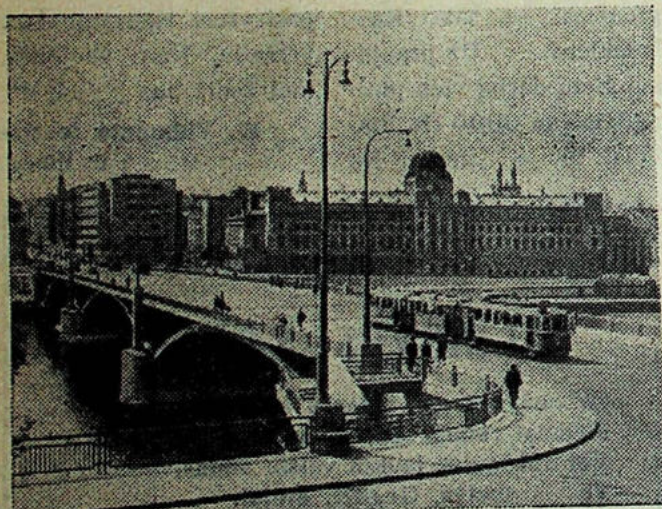
Ši sykį anykštėnai užsipykę siekė pergalės. Bet pergalės pasiekti nepavyko, Rungtynės baigėsi rezultatu 3:3.

A. Kalvaitis

RENKA AKMENIS

„Levaniškio“ kolūkio laukuose yra daug akmenų, kurie trukdo dirbti. Valdyba nutarė juos nurodinti ir panaudoti statybai. Gera dirba pirmos laukininkystės brigados kolūkiečiai Juo-

zas Abraškevičius, Mykolas Užkurėlis, Janė Abraškevičiūtė, Pranė Verikienė ir kiti. Per pirmąsias dvi dienas nuo 80 ha dirvų surinkta 40 kubinių metrų akmenų. A. UZKURĖLIS

CEKOSLOVAKIJOS RESPUBLIKA. Jano Svermos vardo tiltas Prahoje.

MEDZIAGOS PĖDSAKAIS

Autobusas kursuos

S. m. kovo 31 d. „Kolektyvinio darbo“ numeryje išspausdintame laiške Rubikių apylinkės tarybos pirmininkė E. Adamonytė pageldavo, kad ruošia Rubikių — Anykščių kursuotą autobusą.

Automobilių transporto ir plentų ministerijos autotransporto valdybos viršininkas V. Lemkė praneša, kad, atremontavus kelią, ruošia Anykščiai — Rubikių — Debeikių — Cekonys ims kursuoti autobusai.

Laiškininkas paskirtas

„Visi Anykščių miškų ūkio pagalbinio ūkio darbininkai užsiprenumeravo po vieną du laikraščius. Kadangi laiška-nešio čia nėra, tai kas nors, pripuolamai užėjęs į paštą, parneša visos

savaitės ar mėnesio spaudą“, — rašė laiške redaktoriui J. Zukauskas.

Laiško nuorašą redaktoriai pasiuntė Miškų ūkio partinės organizacijos sekretoriui Spiečiui. Šis praneša, kad laiškininkas paskirtas.

SPAUDŽIAM DEŠINĘ

Onai Pašūnaitėi, „Anykščių šilėlio“ kolūkio karvių melžėjai, per keturis mėnesius iš kiekvienos karvės primelžusiai po 1014 kg pieno.

Kas tai matė, kas rėgėjo —
Pleno upė teka!
Tik gerai apie melžėją
Kolūkiečiai šneka.

Dirbti iš širdies netingi
Per dienas Onutė.
Gegužės Pirmoji linki
Jai pirmūne būti.

★ ★ ★

Marytei Senvaitytei, „Draugystės keliu“ kolūkio paukštininkei, kuri jau šiemet iš kiekvienos dėslios vištos gavo po 48 kiaušinius.

Kas su gaidžiiais pirmalsiais
Kėlė,
Rytams dar neprašvitus? —
Tai rūpestinga mergužėlė
Marytė Senvaitytė.

Ne galvijus įnal prižiūri
Ir ne daržovių lauką,
O pajamos iš vištų būrio
Kason kolūkio plaukia.

Kas abejoja, ar naudingi
Visuomeniniai paukščiai,
Lai aplankyt ją nepatigin-
gi, —

Oi, pasimokys daug čia!

★ ★ ★

Jonui Lukošūnui, Anykščių MMS ekskavatorininkui. Per šių metų keturis mėnesius jis įvykdė 36 procentus metinio plano.

Duokit kelią, pelkės, ba-
los, —
Ekskavatorius ateina! —
Nusitęs čia plevos žalios,
Oš jantai auksinę dalną.

Pašarų užteks — bus ple-
no,
Bus darbdieniai turtingi.
— — — — —
Draugas Jonai! Jums šlan-
diena

★ ★ ★

Onai Silevičiūtei, „Paryžiaus Komunos“ kolūkio kiaušinių šerikei. Siemet ji išipareigojo išauginti 200 bekonių. Per keturis mėnesius šerikė nupenėjo jų 40.

Trūksta daug ko, stinga patirties,
Bet šerikė dirba iš širdies.

Krauna ji septynmečiui turtus:
Ne juokai — bekonių du šimtus!

Gegužiniai aliarmai

Policijos būstinėje pasigirsta aliarmo signalas. Į mašiną, su užrašu „Police“, skubiai susėda iki dantų ginkluoti vyrai. Kulkosvaidžių vamzdžius jie atsuka į priekį... Kas atsitiko? Kur jie taip skuba? Gal kokia nelaimė įvyko?

Iš policijos šefo įstaigos telegrafo aparatai perduoda nerimą keliančias telegramas pačiam ponui vyriausybės premjerui:

„Pavojus! Pasirodė Gegužės Pirmosios demonstracija... Reikalauja taikos... Emėmės skubių kontrapremonių...“

Tokiu vaizdėliu galima pradėti pasakojimą apie nesuskaičiuojamą daugybę „gegužinių aliarmų“. Daugelis iš mūsų gerai prisimena panašius aliarmus iš buržuazinės Lietuvos laikų. Vilniuje ir Kaune, Šiauliuose ir Panevėžyje, Ukmergėje ir Telšiuose — kiekvienoje Lietuvos apskrityje puošnūs policmeisteriai Gegužės Pirmąją ne tik prarasdavo savo puošnumą, bet ir drąsą, nes, kaip sako senesni žmonės, ne vienam policmeisteriui prisileidavo keisti kelnes... Jie su visu įniršimu buvo pasiryžę tiesiog sutrypti ir sunaikinti Gegužės Pirmąją. Kadangi šitokios egzėkucijos jie negalėjo įvykdyti, todėl iš baimės šaudė taiklius darbo žmones — Gegužės Pirmosios demonstracijų dalyvius arba grūdė juos į kalėjimus.

Taip buvo. Taip ir dabar tebėra kapitalo šalyse, kur Gegužės Pirmoji sutinkama aliarmu.

Įrankiai (pradedant ašarinėmis bombomis ir baigiant dujų kameromis), kurių pagalba policmenai susidorojo su taikiais demonstrantais, dažnai buvo paženklinėti plačiais žinomais žodžiais — „Made in USA“. Tai savo rūšies tradiciniai žodžiai, primenant dar 1886 metų gegužės pirmą dieną, kai buvo susidorojama su Čikagos darbo žmonių demonstracija. Visas pasaulis pamatė, ką reiškia „Made in USA“: tals metals Amerikos

IDOMYBIŲ PASAULYJE

Himalajai auga...

Nuo 1955 metų rugpiučio mėnesio, kada Himalajų kalnų rajone įvyko stiprus žemės drebėjimas, iki dabar, kaip parodė tikslūs matavimai, Himalajų viršūnės pakilo

beveik trisdešimčia metrų. Jei šis kalnų augimas ir toliau bus toks intensyvus, tai būsiesiems alpinistams antrą kartą bus labai sunku užkariauti vieną kartą jau nugalėtas viršūnes.

GYVIEJI INDIKATORIAI

Norint patikrinti, ar galima nors ir apvalytus iš miesto nu tekančius vandenius išleisti į upę, reikia sudėtingų analizių. Neseniai vietoje jautraus matuojamojo prietaiso šiam tikslui buvo panaudotos auksinės žuvelės. Tiriamasis vanduo įpilamas į akvariumą su

auksinėmis žuvelėmis. Jeigu jos lieka ramios, vanduo „gauna kelią“ į upes. Jei žuvelės pradeda nerimauti, blaškytis, tai aišku, kad vandenyje yra nuodingų medžiagų. „Gyvieji indikatoriai“ pirmą kartą buvo išbandyti Kinijos naftos perdirbimo įmonėse.

Kelionė aplink pasaulį

Neseniai aplink pasaulį apkelejo žinomojo rašytojo Žiullo Verno proanūkas Žanas Klodas Lasas. Jau nuolis skrido lėktuvu, griežtai prisilaikydami

mas garsaus Žiullo Verno romano „Aplink pasaulį per 80 dienų“ herojaus — Filijo Fogo maršruto. Tik ši kartą kelionė aplink pasaulį truko ne 80 dienų, o 80 valandų.

policmenai daugelį žmonių pasodino įlgems metams į kalėjimus, keturis darbininkus sušaudė. Tačiau šis įvykis nenugąsdino darbo žmonių; priešingai — jis prisidėjo prie Gegužės Pirmosios — darbo žmonių solidarumo šventės — įvedimo visame pasaulyje.

Nežiūrint tų visų „gegužinių aliarmų“, kuriuos nuolat skelbia garsios kapitalistų firmos ir kompanijos, Gegužės Pirmosios šventė vis labiau plečiasi, pasiekdama kiekvieną žemės rutulio kampelį.

Ši šventė dabar milijonams darbo žmonių neša džiaugsmą, o kapitalistams — baimę ir dantų griežimą...

Reikia manyti, kad šiais metais kai kurie kariniai nusitelkę policmeisteriai bei naujųjų laikų kryžiuočiai skelbs gegužinį aliarmą dar labiau įtūžę: „Pavojus! Reikalauja ne tik taikos, bet ir visiško nusiginklavimo“...

Ir, jeigu galima būtų sušaudyti taiką, jie, žinoma, pagal gegužinį aliarmą paleistų į ją naikinančią ugnį. Tai būtų labai gudri išėitis prieš aukščiausiojo lygio pasitarimą.

Bet kaip niekam iki šiol nepavyko sušaudyti Gegužės Pirmosios, taip niekam nepavyks sušaudyti ir taikos. Nes taika — tai gyvenimas. O su juo pergalingai žengia per platųjį pasaulį nenugalima Gegužės Pirmoji.

T. GARSTYTIS

Klaidos atitaisymas

„Kolektyvinio darbo“ Nr. 35 (1122) 1. psl. agr. V. Janausko straipsnyje „Kovokime su dulkančiomis kūlėmis“ dėl autoriaus kaltės įsivėlė klaida. Straipsnio antroje skiltyje 6—11 eilutėse rašoma: „Po to sėklos užpilamos karš-

tu vandeniu ir čia laikomos 2,5—3 val. 47—50 laipsnių temperatūroje“. O turi būti: „Po to sėklos užpilamos karštu vandeniu ir čia laikomos 2,5—3 val. 46—45 laipsnių temperatūroje“.

REDAKCIJA

Redaktorius St. VINCIONAS